

Pikisaarentie 5-7

Kasvillisuus- ja luontotyyppi-, linnusto-,
lepakko-, viitasammakko- ja lietetatar-
selvitykset

Päiväys	6.9.2021
Tekijä	Lauri Erävuori
Tarkastaja	Jaakko Kullberg
Projektinnumero	YKK66314

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Aineistot ja menetelmät	2
3	Selvitysalueen piirteet.....	3
4	Kiinteistön alue	4
4.1	Kasvillisuus ja luontotyytit	4
4.2	Huomionarvoiset lajit ja luontotyytit	6
4.3	Linnusto	7
4.4	Lepakot	8
5	Ranta-alue.....	8
5.1	Viitasammakko	8
5.2	Lietetatar.....	8
6	Johtopäätökset.....	9

Liite 1: Valokuvien kuvauspaikat kartalla

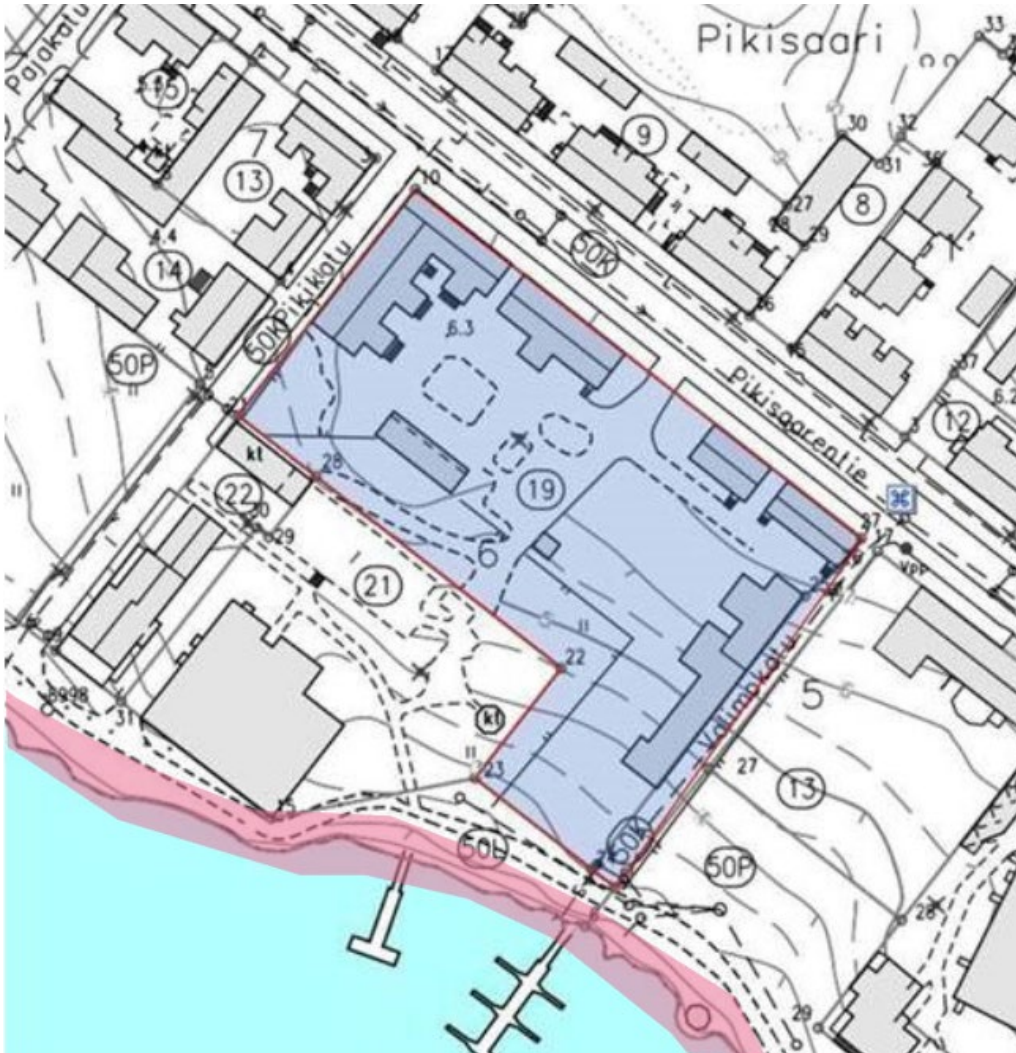
Kannen kuva: Pajulintu Pikisaaren rantalepikossa, selvitysalueen reunassa. © Lauri Erävuori, 28.5.2021.

Raportin valokuvat: Lauri Erävuori 2021 (28.5., 13.6., 14.6.)

1 Johdanto

Tämä luontoselvitys on laadittu Oulun Pikisaarella sijaitsevalle Pikisaarentie 5-7 kiinteistölle (564-50-6-19) asemakaavan muutoksen laatimista varten. Selvitys-alue kattaa kiinteistön sekä Pikisaaren ranta-alueen kiinteistön kohdalla.

Kuva 1. Selvitysalueen raja. Kiinteistön selvitysalue on rajattu sinisellä rasterilla ja ranta-alueen selvitysalue punaisella rasterilla. Pohjakartta: Oulun kaupunki 2021, kantakartta.

Luontoselvitys käsitti seuraavat osa-alueet:

- Kasvillisuus- ja luontotyytit
- Pesimälinnusto

Pikisaarentie 5-7 luontoselvitys

- Lepakkokartoitus
- Lietetatar- ja viitasammakkokartoitus

Kasvillisuus-, pesimälinnusto- sekä lepakkokartoitukset kohdennettiin kiinteistön alueelle. Ranta-alueella kartoituksiin kuuluivat ainoastaan lietetatar- ja viitasammakkokartoitus.

Selvitys on laadittu Sivakka-yhtymä Oy:n toimeksiannosta. Työ on laadittu konsulttityönä Sitowise Oy:ssä. Selvityksen on laatinut FM biologi Lauri Erävuori.

2 Aineistot ja menetelmät

Luontoselvityksen lähtöaineistona käytettiin Lajitietokeskuksen Laji.fi-palvelun lajihavaintotietoja (tietohaku 3.5.2021). Selvitysalueelta ei ole lainkaan aiempia lajihavaintoja.

Maastokartoitukset tehtiin vuoden 2021 aikana seuraavasti:

Pesimälinnusto:

1. kartoituskerta 28.5.; sää tyyni, puolipilvinen, lämpötila +12, klo 06:00-08:00
2. kartoituskerta 14. 6; sää heikko tuulinen, poutainen, lämpötila +15 astetta, klo 05:30-07:30

Lepakot:

1. kartoituskerta 13.6.; sää heikko tuulinen, poutainen, lämpötila +9-13 astetta, klo 22.50 – 03.00
2. kartoituskerta 19.7.; sää tyyni, pilvetön, lämpötila +17-20 astetta, klo 23.50 – 03.00
3. kartoituskerta 10.8.; sää heikko tuulinen, poutainen, lämpötila +11-15 astetta, klo 22.00 – 04.00

Lepakkokartoitus perustui näköhavainnointiin sekä detektorin käyttöön.

Kasvillisuus- ja luontotyytit:

- 14.6. sekä 19.7.

Viitasammakko:

- 20.5. ja 28.5.

Lietetatar:

- 14.6. ja 19.7.

3 Selvitysalueen piirteet

Pikisaarentie 5-7 on kaupunkialueen kiinteistö, joka ei käsitä luonnontilaisia ympäristöjä. Rakennukset rajaavat kiinteistöä lännessä, idässä ja pohjoisessa, etelässä kiinteistö rajautuu naapurikiinteistön pysäköintialueeseen, pihapiiriin sekä rannan kevyenliikenteen väylään. Piha-alue käsittää hiekkapohjaiset kulkukäytävät ja pysäköintialueet sekä nurmetettuja osia, joissa kasvaa yksittäisiä piha-puita. Itäreunassa on pienialainen puistikko, jonka alustat ovat reheviä, osin puutarhakasvien vallitsemia. Kaakkoiskulmassa on villiytynyt tuomien vallitsema nurkkaus, jossa kasvaa korkeakasvuista ruohostoa, kuten nokkonen, mesiangervo, puna-ailakki ja vuohenputki.

Kuva 2. Satelliittikuva kiinteistön alueesta, josta ilmenee hyvin kiinteistön rakennettu luonne. Satelliittikuva: Google 2021.

Kartoitettu ranta-alue rajautuu kevyenliikenteen väylään ja ranta-alueella on useampia laitureita. Kiinteistön kohdalla rantaviiva on louheesta rakennettua. Lännempänä, Pikikadun kohdalta länteen ranta on kivikkoista niittyrintaa. Vesikasvillisuus on vähäistä johtuen pohjan laadusta (kiveä ja soraa pääasiassa) sekä rannan syvyydestä. Vesikasvillisuus käsittää lumpeen, ulpukan, järviruo'on, ja

vesisaran. Ranta on avoin eikä sen edustalla ole suojaavaa ruovikkoa. Ranta on altis tuulelle sekä aallokolle. Ranta ei tämän takia sovellu viitasammakolle eikä lietetattarelle.

4 Kiinteistön alue

4.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Kiinteistön katujen ja kujien varret ovat nurmena tai sorana. Kasvillisuus koostuu siis nurmen ohella yksittäisistä rakennetun ympäristön lajeista, kuten siankärsämö, voikukka, vadelma, rauduskoivu, valkoapila, koiranputki, kotipihlaja, pietaryrtti, isomaksaruoho, isonokkonen, vuohenputki ja piharatamo.

Rannan tuntumassa on useita, kookkaita tuomia, joiden alusta on korkeakasvuisten ruohojen luonnehtimaa kulttuurivaikutteista kasvillisuutta vuohenputken ollessa valtalaji. Muita lajeja ovat mm. isonokkonen, mesiangervo, vadelma, leskenlehti ja puna-ailakki. Puiden vierustassa on useita trailereita ja alueelle on varastoitu muutakin tavaraa.

Kiinteistön pihapiiriä luonnehtii hoidetut alueet istutuksineen ja puuryhmineen. Kesällä pihapiiristä kaatui yksi kookas puu myrskyssä. Kiinteistön eteläreunassa naapurikiinteistön pysäköintialueeseen rajautuen on kapea kaistale, jossa luonnonkasvien on annettu kasvaa. Lajistoa luonnehtivat koiranputki, niittyleinikki vadelma ja pelto-ohdake.

Kiinteistöllä ei esiinny uhanalaisia tai suojeltuja luontotyyppejä, koska koko kiinteistö koostuu pääosin puutarhamaisesta pihaympäristöstä. Kiinteistöllä esiintyy vieraslajeista japanintatarta yhtenä kasvustona. **Kiinteistön alueella ei esiinny sellaista kasvillisuutta tai luontotyyppejä, jotka olisivat huomionarvoisia. Kasvillisuustyyppirajauksia ei tehty alueen pihamaisuuden takia.**

Kuva 3. Kaakkoiskulmassa on vuohenputken ja vadelman luonnehtimaa ympäristöä sekä kookkaita tuomia. Katuvarret ovat nurmena.

Pikisaarentie 5-7 luontoselvitys

Kuva 4. Kiinteistön eteläreunassa on kapea koiranputken luonnehtima kaistale ja itäreunassa on pienialainen puustoisempi ympäristö.

Kuva 5. Pääosa piha-alueesta on nurmena tai sorapintaisina kulkualueina. Itäreunustassa on luontaista kasvillisuutta, johon on sekoittunut puutarhalajeja.

Pikisaarentie 5-7 luontoselvitys

Kuva 6. Kiinteistön kohdalla ranta on rakennettua, ja rantaan on muodostunut rannoille luonteenomaista kasvillisuutta. Pikikadun päässä on avoin so-
raikkokaistale, jota käytetään soutuveneiden ja kanoottien vesille laskemi-
seen. Tästä länttä kohti ranta on luonnontilaista kivikkoista niittyrintaa (silmäl-
läpidettävä luontotyyppi).

4.2 Huomionarvoiset lajit ja luontotyypit

Kiinteistön alueella ei esiinny huomionarvoista lajistoa eikä luontotyyppejä. Sen sijaan Pikisaaren rannassa selvitysalueen ulkopuolella kasvaa useampia, pieni-
kokoisia kasvustoja keltakurjenmiekkaa Pikikadun päässä ja siitä län-
teen. Keltakurjenmiekka on rauhoitettu entisten Lapin ja Oulun läänien alueella.
Kyseessä olevat kasvustot voivat olla alkujaan puutarhakarkulaisiakin. Laji on
joko lisääntynyt selvästi Oulun Pohjanmaan eliömaakunnassa tai sitten lajista
on vain aiemmin tehty vähän havaintoja. Lajia voi pitää jokseenkin yleisenä ny-
kyään meren rannoilla. Lajin esiintymä sijaitsee rannassa kuluneen sorarannan
länsipuolella pieninä ryhminä/yksittäin kivikkoisella niittyrintalla (Kuva 7). Alu-
een itäosassa kasvaa 3 useamman version ryhmää ja länsiosassa ainakin kaksi
erillistä yhden version ryhmää.

Vieraslajeista havaittiin japanintatarta kiinteistön itäosassa puiden alla (Kuva
7). Esiintymä on pienehkö, muutaman neliömetrin alalle sijoittuva. Lisäksi

Pikisaarentie 5-7 luontoselvitys

yksittäisiä versoja on hieman etäämpänä. Esiintymän sijainti on esitetty alla ilmakuvassa.

Kuva 7. Japanintatarkasvuston sijainti on esitetty punaisena rajauksena ja keltakurjenmiekkakasvustojen rajausta keltaisena rajauksena. Satelliittikuva © Google 2021.

4.3 Linnusto

Kiinteistön alueen pesimälinnusto tai oikeammin kiinteistöllä havaittu lintulajisto on tavanomaista kaupunkien lajistoa käsittäen talitiaisen, mustarastaan, sinitiäisen, pikkuvarpusen, kirjosiepon ja pajulinnun. Pikkuvarpuset pesivät naapuri-kiinteistön pensaissa ja pajulintu rannan pajukossa. Lisäksi heinäkuussa havaittiin punarinta kasvillisuusselvityksen yhteydessä. Alueella ei ole erityisiä linnustollisia arvoja. Mainittakoon, että rannassa tavattiin västäräkki, joka pesinee jossain ranta-alueella. Laji on luokiteltu silmälläpidettäväksi. Västäräkin uhanalaisuuden perusteena on pesivien kantojen vähentyminen 2010-luvulla, joihin syynä lienee pääasiassa edellisen vuosikymmenen aikana vuosittain toistuneet kylmät ajanjaksot lajien pesäpoikasaikana.

4.4 Lepakot

Kiinteistön alueelta eikä myöskään rannasta tehty yhtäkään havaintoa lepakoista. Pääsiallinen syy lienee siinä, että ympäristö on voimakkaasti rakennuttanut ja merelle avointa. Edes ruokailevia yksilöitä ei havaittu, mitä selittänee huomattavasti parempien ruokailuympäristöjen esiintyminen Pikisaaren läntisemmissä osissa. Kiinteistön rakennukset ovat pääasiassa peruskorjattuja siten, että lepakoilla ei ole pääsyä ala- tai yläpohjiin. Kiinteistön itälaidalla on vanha talousrakennus, joka on purkukuntoinen. Katto on osittain romahtanut ja ikkunat ovat lasittomia. Rakennuksen kunto on niin huono, että se ei sovellu lepakoiden pesimäpaikaksi.

Kiinteistön alueella tai kiinteistön eteläpuoleisella rannalla ei ole lepakoiden lisääntymis- tai levähdysalueita eikä ruokailualueita.

Pikisaaren läntisemmissä osissa havaittiin yksittäisiä pohjanlepakoita sekä heinä- että elokuun kartoituskerran yhteydessä. Saalistavia pohjanlepakoita havaittiin yksittäin tenniskenttien ympäristössä, lähinnä itäpuolella olevilla pienillä aukeilla ja kevyenliikenteen väylän yllä.

5 Ranta-alue

5.1 Viitasammakko

Selvitysalueelta ei havaittu viitasammakoita. Huolimatta siitä, että ranta-alue on lajille soveltumaton, kuunneltiin lajille ominaista soidinääntä iltahämärässä käyttäen myös houkuttelussa atrappiääntä. Viitasammakoiden lisääntymisalueet ovat suojaista lammikoita, lampia tai järvien ja Itämeren suojaista lahtia. Erityisesti merellä ja järvillä lisääntymispaikkoja luonnehtii suojaisuuden lisäksi suojaava kasvillisuus, usein ruovikko tai luhtakasvillisuus. Pikisaaren ranta on avoin ja kasvillisuudeltaan matalaa tai osin louhikkorantaa, joka myös syvenee nopeasti. Suojattomuuden takia alue ei sovellu lajille. **Kartoitetulla ranta-alueella ei ole viitasammakon lisääntymispaikkoja.**

5.2 Lietetatar

Ranta-alue on rakennettua louhikkoa, lännempää kivikkoista niitty rantaa. Pohja on pääosin louhikkoa ja soraa ennen selvää syvenemistä. Vesikasvillisuutta esiintyy hyvin vähän todennäköisesti avoimuudesta ja pohjasta johtuen. Lietetattaren kasvupaikoille ominainen "lietteinen" pohja puuttuu. Lajia ei havaittu kartoitusalueelta. **Kartoitetulla ranta-alueella ei ole lietetattaren esiintymiä.**

6 Johtopäätökset

Kiinteistön alue koostuu rakennetuista pinnoista sekä istutetuista alueista, luonnonympäristön kaltaisia osia ei kiinteistöllä ole. **Kiinteistön alueella ei ole erityisesti huomioitavaa kasvilajistoa tai luontotyypejä.**

Kiinteistöllä esiintyvä linnusto (ja muutamat pesimälajit) on tyypillistä kaupunki- tai ranta-alueilla esiintyvää yleistä lajistoa. **Kiinteistöllä ei esiinny erityisiä linnustoarvoja.**

Kiinteistöllä ei ole lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja eikä kiinteistöllä ole merkitystä lepakoiden ruokailualueena.

Ranta-alueella ei esiinny viitasammakon lisääntymisalueita eikä liete-tattaren esiintymiä.

Japanintatar on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi, joka on levitessään työläs hävitettävä ja voi aiheuttaa riitoja levitessään naapuritonteille, joten sen poistaminen asianmukaisesti on suositeltavaa.

Luontoselvityksessä kiinteistöllä ei havaittu sellaisia asioita, jotka pitäisi erityisesti ottaa huomioon tontin suunnittelussa lukuun ottamatta japanintatarta, joka tulee hävittää asianmukaisesti.

Selvitysalueen ulkopuolella, Pikisaaren rannassa Pikikadusta länteen kasvaa useampia ryhmiä keltakurjenmiekkaa, joka on rauhoitettu entisissä Lapin ja Oulun lääneissä.

Raportissa esitettyjen valokuvien kuvauspaikat

Numero viittaa raportin kuvanumeroon. Raportissa esitetyt useamman valokuvan kol-laasit on nimetty aakkosittain alla esitetyn tavan mukaisesti (a=vasen yläkulma jne). Punainen nuoli kuvaa kuvaussuuntaa. Sijainnit on esitetty karkeasti.

K = Kansikuvan kuvauspaikka

Satelliittikuva: © Google 2021

Sitowise Oy
Voudintie 3, 90400 Oulu

Y-tunnus 2335445-0, **Kotipaikka** Espoo
Sähköposti etunimi.sukunimi@sitowise.com